ARREST VAN HET HOF (Tweede kamer)
7 april 1987 *

In zaak 38/86,

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Verwaltungsgericht Frankfurt/Main, in het aldaar aanhangig geding tussen

Firma Karl-Heinz Neumann

en

Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung,

om een prejudiciële beslissing over de geldigheid van artikel 16, lid 2, van verordening nr. 2173/79 van de Commissie van 4 oktober 1979 houdende uitvoeringsbepalingen inzake de afzet van rundvlees gekocht door de interventiebureaus en tot intrekking van verordening (EEG) nr. 216/69 (PB 1979, L 251, blz. 12),

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede kamer),

samengesteld als volgt: T. F. O'Higgins, kamerpresident, O. Due en K. Bahlmann, rechters,

advocaat-generaal: J. Mischo
griffier: D. Louterman, administrateur

gelet op de opmerkingen ingediend door:

— firma Karl-Heinz Neumann, verzoekster in het hoofdgeding, vertegenwoordigd door V. Schiller, advocaat te Keulen,

— Commissie van de Europese Gemeenschappen, vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur P. Karpenstein,

* Procestaal: Duits.

gezien het rapport ter terechtzitting en ten vervolge op de mondelinge behandeling op 5 februari 1987,

gehoord de conclusie van de advocaat-generaal ter terechtzitting van 18 maart 1987,

het navolgende

Arrest

1 Bij beschikking van 15 januari 1986, ingekomen ten Hove op 12 februari daaropvolgend, heeft het Verwaltungsgericht Frankfurt/Main krachtens artikel 177 EEG-Verdrag een prejudiciële vraag gesteld over de geldigheid van artikel 16, lid 2, van verordening nr. 2173/79 van de Commissie van 4 oktober 1979 houdende uitvoeringsbepalingen inzake de afzet van rundvlees gekocht door de interventiebureaus en tot intrekking van verordening nr. 216/69 (PB 1979, L 251, blz. 12).

2 Deze vraag is gerezen in een geding tussen de firma Karl-Heinz Neumann te Hamburg (hierna: verzoekster) en de Bundesanstalt für landwirtschaftliche Marktordnung (hierna: de BALM) betreffende de verbeurte van een waarborg die verzoekster had gesteld in verband met een koopaanvraag krachtens verordening nr. 713/81 van de Commissie van 19 maart 1981 betreffende de verkoop, tegen vooraf forfaitair vastgestelde prijs, van bepaalde soorten rundvlees zonder been die door bepaalde interventiebureaus zijn opgeslagen (PB 1981, L 74, blz. 27) en die de BALM op grond van artikel 16, lid 2, van verordening nr. 2173/79 had verbeurdverklaard.

3 Het Verwaltungsgericht, waarbij verzoekster een vordering tot terugbetaling had ingesteld, heeft het Hof verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vraag:

„Is artikel 16, lid 2, van verordening nr. 2173/79 van de Commissie van 4 oktober 1979 houdende uitvoeringsbepalingen inzake de afzet van rundvlees gekocht door de interventiebureaus en tot intrekking van verordening nr. 216/69 (PB 1979, L 251, blz. 12) wegens schending van het evenredigheidsbeginsel ongeldig, voor zover deze bepaling ook van toepassing is op het geval dat de bij een

overeenkomst gekochte hoeveelheid interventieprodukten weliswaar niet wordt afgenomen en betaald, doch in plaats daarvan door dezelfde koper of een zusteronderneming met medewerking van het interventiebureau voor dezelfde hoeveelheid nieuwe contracten worden gesloten die volledig worden nagekomen, zulks omdat de nakoming van het oorspronkelijke contract wegens een wijziging in de omrekeningskoers van de Ecu tot een aanzienlijk verlies voor de koper zou hebben geleid ?"

4 Voor de feiten van de zaak, de relevante gemeenschapsregelingen, het procesverloop en de middelen en argumenten van partijen wordt verwezen naar het rapport ter terechtzitting. Deze elementen van het dossier worden hieronder slechts weergegeven voor zover dit voor de redenering van het Hof noodzakelijk is.

5 In het arrest van 14 november 1985 (zaak 299/84, Neumann, Jurispr. 1985, blz. 3663) heeft het Hof reeds een aantal prejudiciële vragen beantwoord die het Verwaltungsgericht in het kader van hetzelfde geding had gesteld. Deze vragen hadden betrekking op de toepasselijkheid van het beginsel van „objectieve onbillijkheid".

6 Het Hof heeft deze vragen ontkennend beantwoord, doch daarbij vastgesteld dat het Verwaltungsgericht dit beginsel uitdrukkelijk als een bijzondere toepassing van het evenredigheidsbeginsel kwalificeerde. Op grond hiervan heeft het Hof in zijn arrest de toepasselijkheid van laatstbedoeld beginsel onderzocht, waarbij het tot de conclusie is gekomen dat „onder voorwaarden zoals in de verwijzingsbeschikking zijn beschreven, het in het gemeenschapsrecht erkende evenredigheidsbeginsel geen oplossing [kan] bieden in het voor de nationale rechter aanhangige geding"

7 Voor de beantwoording van de in de onderhavige zaak gestelde vraag kan er derhalve mee worden volstaan, te onderzoeken of de nieuwe verwijzingsbeschikking van het Verwaltungsgericht feiten of omstandigheden bevat die tot een wijziging van de door het Hof in zijn eerdere arrest gegeven beoordeling zouden kunnen leiden. Het enige in dit verband relevante feit, dat in de eerdere verwijzingsbeschikking niet is genoemd, maar waarop nu zowel in de prejudiciële vraag als in de overwegingen van de verwijzingsbeschikking de nadruk wordt gelegd, is dat de nieuwe overeenkomsten die voor de niet-uitgevoerde overeenkomsten in de plaats zijn gekomen, zijn gesloten „met medewerking van het interventiebureau" en volledig zijn nagekomen.

8 Zoals het Hof in zijn arrest van 14 november 1985 heeft overwogen, moet de betrekkelijk lage waarborg waarin de bestreden regeling voorziet, niet alleen garanderen dat de interventievoorraden daadwerkelijk worden verminderd met de hoeveelheid produkten waarop de koopaanvraag betrekking heeft, maar ook dat de contractuele verplichtingen die voortvloeien uit de koopaanvraag en de in de bepalingen van bedoelde verordeningen voorziene verkoopvoorwaarden door de koper worden nageleefd. Een van deze voorwaarden is de betaling van de tegenwaarde van de vooraf in Ecu vastgestelde verkoopprijs in nationale valuta volgens de groene koers die geldt op de dag waarop de koopaanvraag is gecompleteerd met het stellen van een waarborg.

9 Overeenkomstig deze doelstelling bevat de onderhavige gemeenschapsregeling geen bepaling die het vrijgeven van de waarborg in een geval als het onderhavige toestaat. Wanneer het op grond van een na het stellen van de waarborg opgetreden wijziging van de groene koers voor de koper voordelig is om de overeenkomst niet onder de door hem aanvaarde voorwaarden na te komen, dan is de verbeurte van de waarborg niet onevenredig; dit is nog minder het geval, wanneer deze koper met medewerking van het interventiebureau een nieuwe overeenkomst heeft gesloten voor dezelfde hoeveelheid produkten, doch tegen een als gevolg van de gewijzigde groene koers voordeliger prijs.

10 De in de nieuwe verwijzingsbeschikking genoemde omstandigheden kunnen derhalve niet tot een andere beoordeling van het evenredigheidsbeginsel leiden dan die waartoe het Hof in zijn arrest van 14 november 1985 is gekomen.

11 Mitsdien moet op de vraag van de verwijzende rechter worden geantwoord, dat bij onderzoek van de gestelde vraag niet is gebleken van feiten of omstandigheden die de geldigheid kunnen aantasten van artikel 16, lid 2, van verordening nr. 2173/79 van de Commisssie van 4 oktober 1979 inzake de afzet van rundvlees gekocht door de interventiebureaus en tot intrekking van verordening nr. 216/69.

Kosten

12 De kosten door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening harer opmerkingen bij het Hof gemaakt, kunnen niet voor vergoeding in aanmerking komen. Ten aanzien van partijen in het hoofdgeding is de procedure als een aldaar gerezen incident te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen.

HET HOF VAN JUSTITIE (Tweede kamer),

uitspraak doende op de door het Verwaltungsgericht Frankfurt/Main bij beschikking van 15 januari 1986 gestelde vraag, verklaart voor recht:

Bij onderzoek van de gestelde vraag is niet gebleken van feiten of omstandigheden die de geldigheid kunnen aantasten van artikel 16, lid 2, van verordening nr. 2173/79 van de Commissie van 4 oktober 1979 inzake de afzet van rundvlees gekocht door de interventiebureaus en tot intrekking van verordening nr. 216/69.

O'Higgins Due Bahlmann

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 7 april 1987.

De griffier

P. Heim

De president van de Tweede kamer

T. F. O'Higgins